ทรีดีคิวเอสเออาร์ และโมเลคิวลาร์ไดนามิกส์ซิมุเลชันของเอชไอวี-1 อินทิเกรส และสารประกอบเชิงซ้อนกับตัวยับยั้ง

นางสาวณัฏฐาเนตร นันทบุตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาเคมี ภาควิชาเคมี

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

3D-QSAR AND MOLECULAR DYNAMICS SIMULATIONS OF HIV-1 INTEGRASE AND ITS COMPLEX WITH INHIBITORS

MISS NADTANET NUNTHABOOT

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Chemistry
Department of Chemistry
Faculty of Science
Chulalongkorn University
Academic year 2006

Thesis Title	3D-QSAR AND MOLECULAR DYNAMICS SIMULATIONS OF HIV-1 INTEGRASE AND ITS COMPLEX WITH INHIBITORS
By	Miss Nadtanet Nunthaboot
Field of Study	Chemistry
Thesis Advisor	Associate Professor Sirirat Kokpol, Ph. D.
Thesis Co-advisor	Professor Peter Wolschann, Dr. rer. nat.
Thesis Co-advisor	Associate Professor Vudhichai Parasuk, Ph. D.

Accepted by the Faculty of Science, Chulalongkorn University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Doctoral Degree

..... Dean of the Faculty of Science
(Professor Piamsak Menasveta, Ph. D.)

THESIS COMMITTEE

..... Chairman
(Professor Supot Hannongbua, Ph. D.)

..... Thesis Advisor
(Associate Professor Sirirat Kokpol, Ph. D)

..... Thesis Co-advisor
(Professor Peter Wolschann, Dr. rer. nat.)

..... Thesis Co-advisor
(Associate Professor Vudhichai Parasuk, Ph.D.)

..... Member
(Assistant Professor Somsak Pianwanit, Ph. D)

..... Member
(Assistant Professor Teerakiat Kerdcharoen, Ph.D.)

..... Member
(Assistant Professor Sirapong Pinitglang, Ph. D.)

ณัฏฐาเนตร นันทบุตร: ทรีดีคิวเอสเออาร์ และโมเลคิวลาร์ไดนามิกส์ซิมุเลชันของเอชไอวี-1 อินทิเกรส และสารประ- กอบเชิงซ้อนกับตัวยับยั้ง (3D-QSAR AND MOLECULAR DYNAMICS SIMULATIONS OF HIV-1 INTEGRASE AND ITS COMPLEX WITH INHIBITORS) อ. ที่ปรึกษา: รศ. ดร. ศิริรัตน์ ก๊กผล, อ. ที่ปรึกษาร่วม: ศ. ดร. ปีเตอร์ โวลแชน, อ. ที่ปรึกษาร่วม: รศ. ดร. วุฒิชัย พาราสุข, 190 หน้า.

ได้ใช้เทคนิคทรีดีคิวเอสเออาร์ คือ คอมฟาและคอมเซีย หาความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติทางโครงสร้างและฤทธิ์ทางชีวภาพของสารยับยั้งเอนไซม์เอชไอวี-1 อินทิเกรส ที่มีโครงสร้างหลากหลาย 11 กลุ่มจำนวน 89 สาร และ 10 กลุ่มจำนวน 84 สาร สำหรับการยับยั้งกระบวนการ 3'-processing และ strand transfer ตามลำดับ แบบจำลองเดี่ยวที่ได้จากคอมฟามีค่า r^2_{cv} เป็น 0.698 สำหรับ 3'-processing และเป็น 0.720 สำหรับ strand transfer ส่วนแบบจำลองเดี่ยวที่ได้จากคอมเซียมีค่า r^2_{cv} เป็น 0.724 สำหรับ 3'-processing และเป็น 0.656 สำหรับ strand transfer ผลการวิเคราะห์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าหมู่แทนที่ขนาดใหญ่ใกล้ระนาบของหมู่อินโดล และหมู่แทนที่ขนาดเล็กใกล้หมู่เตตระโซลของ 5CITEP จะทำให้สารมีประสิทธิภาพในการออกฤทธิ์ทางชีวภาพได้สูงขึ้น และสารควรจะมีหมู่แทนที่ที่มีความหนาแน่นของอิเล็กตรอนสูง เนื่องจากหมู่แทนที่ดังกล่าวสามารถเกิดอันตรกิริยาได้ดีกับโลหะและกรดอะมิโนที่มีประจุบวกเช่นไลซีนลำดับที่ 156 และ 159 ในตำแหน่งกัมมันต์ของเอนไซม์อินทิเกรส นอกจากนี้ยังได้คำนวณโมเลคิวลาร์ไดนามิกส์ซิมุเลชันแบบดั้งเดิมและแบบผสมระหว่างกลศาสตร์ควอน-ตัมและกลศาสตร์เชิงกล (QM/MM) ของสารประกอบเชิงซ้อนของเอนไซม์เอชไอวี-1 อินทิเกรสกับ 5CITEP (HIV-1 IN-5CITEP) และอนุพันธ์ของ 5CITEP คือ DKA (HIV-1 IN-DKA) เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมทางโครงสร้างและพฤติกรรมทางพลวัติของสารเชิงซ้อนระหว่างโปรตีนกับลิแกนด์ โดยในบริเวณที่เป็นกลศาสตร์ควอนตัมได้ใช้การคำนวณด้วยวิธี PM3 ความแตกต่างที่สังเกตได้ชัดเจนระหว่างสองเทคนิคข้างต้นคือ บริเวณกรดอะมิโนลำดับที่ 116 ถึง 119 กรดอะมิโนลำดับที่ 140 ถึง 149 แอลฟาเฮลิกซ์ลำดับที่ 4 และอันตรกิริยาแบบไอออนิก นอกจากนี้ยังพบว่าในกรณีที่ใช้เทคนิคแบบดั้งเดิม โคออร์ดิเนชันของแมกนีเซียมไอออนกับลิแกนด์และตัวทำละลายน้ำจะเป็นออกตะฮีดรัลเกือบสมบูรณ์ ทำการเปรียบเทียบผลการคำนวณที่ได้จากการใช้เทคนิคแบบ QM/MM ระหว่าง HIV-1 IN-5CITEP และ HIV-1 IN- DKA เพื่ออธิบายความแตกต่างของกลไกการยับยั้งของสารทั้งสองตัว ข้อแตกต่างที่สำคัญของทั้งสองระบบคือบริเวณกรดอะมิโนลำดับที่ 116 ถึง 119 กรดอะมิโนลำดับที่ 140 ถึง 149 โคออร์ดิเนชันของแมกนีเซียมไอออน และอันตรกิริยาแบบไอออนิก แมกนีเซียมไอออนมีโคออร์ดิเนชันแบบออกตะฮีดรัลที่บิดเบี้ยวกับออกซิเจน 6 และ 7 อะตอม สำหรับ HIV-1 IN-5CITEP และ HIV-1 IN-DKA ตามลำดับ หมู่คาร์บอกซิเลตของ DKA เกิดอันตรกิริยาแบบไอออนิกกับไลซีนลำดับที่ 159 ได้ดีกว่าในกรณีของหมู่เตตระโซลของ 5CITEP นอกจากนี้ค่าพลังงานเสรีการยึดเหนี่ยวที่คำนวณได้ของ HIV-1 IN –DKA มีความเสถียรกว่าของ HIV-1 IN-5CITEP ผลที่ได้นี้สนับสนุนค่าฤทธิ์ทางชีวภาพที่ดีกว่าของ DKA เมื่อเทียบกับ 5-CITEP

ภาควิชา..... เคมี..... ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา..... เคมี..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2549..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4573811223: MAJOR CHEMISTRY
KEY WORDS: HIV-1 INTEGRASE/CoMFA /CoMSIA /QUANTUM MECHANICAL/ MOLECULAR MECHANICAL

NADTANET NUNTHABOOT: 3D-QSAR AND MOLECULAR DYNAMICS SIMULATIONS OF HIV-1 INTEGRASE AND ITS COMPLEX WITH INHIBITORS. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SIRIRAT KOKPOL, Ph. D.. THESIS COADVISOR: PROF. PETER WOLSCHANN, Dr. rer. nat. THESIS COADVISOR: ASSOC. PROF. VUDHICHAI PARASUK, Ph. D., 190 pp.

Three dimensional quantitative structure activity relationship (3D-QSAR) techniques including CoMFA and CoMSIA were employed to determine the relationship between structural properties and biological activities of 11 and 10 diverse structural classes of HIV-1 integrase (IN) inhibitors against 3'-processing (89 compounds) and strand transfer (84 compounds) reactions, respectively. The single CoMFA model gave r^2_{cv} = 0.698 for 3'-processing activity and = 0.720 for strand transfer activity. The single CoMSIA model showed r^2_{cv}= 0.724 and = 0.656 for 3'-processing and strand transfer activities, respectively. Result analyses suggest that large substituents in the plane of the indole ring and the small bulky groups at the tetrazole ring of 5CITEP are required to increase the inhibitory potency of IN inhibitors. The groups of high electron density on ligand are also necessary for better interaction with the metal ion or the positive charge amino acids such as Lys156 and Lys159 in the active site of IN enzyme. To understand the structural and dynamical behaviors of protein-ligand complex, classical and hybrid quantum mechanical/molecular mechanism (QM/MM) molecular dynamics (MD) simulations were conducted for systems of HIV-1 IN complexed with 5CITEP (HIV-1 IN-5CITEP) and with its derivative, DKA (HIV-1 IN-DKA). The PM3 method was used to describe the QM region. Substantial differences between the two levels of calculations were observed at residues 116-119, residues 140-149, α4-helix, and the salt link interaction. In addition, the coordination of Mg^{2+} ion with ligand and water solvent in a near perfect octahedral complex was noticed in classical MD simulation. The QM/MM results between HIV-1 IN-5CITEP and HIV-1 IN-DKA were compared in order to explain the difference of inhibition mechanisms of the two inhibitors. The main findings of the differences between both systems are residues 116-119, the flexible loop residues 140-149, Mg^{2+} coordination, and salt link interaction. Mg^{2+} forms distorted octahedral complexes with 6 and 7 oxygen atoms as observed in HIV-1 IN-5CITEP and HIV-1 IN-DKA, respectively. The carboxylate moiety of DKA forms a stronger salt bridge interaction with Lys159 than the tetrazole ring of 5CITEP does. Moreover, the calculated binding free energy of HIV-1 IN-DKA is energetically more favorable than that of HIV-1 IN-5CITEP. The results supported the higher inhibitory potency of DKA in comparison with 5CITEP.

Department.....	Chemistry.....	Student's Signature Nadtanet Nunthaboot
Field of Study.....	Chemistry.....	Advisor's Signature Sirirat Kokpol
Academic Year.....	2006.....	Co-advisor's Signature
		Co-advisor's Signature

ACKNOWLEDGEMENTS

First, I wish to express my gratitude to my supervisor Assoc. Prof. Dr. Sirirat Kokpol for providing the opportunity to undertake this work, for her guidance, valuable advices and suggestions.

I also would like to thank Assoc. Prof. Dr. Vudhichai Parasuk and Assist. Prof. Dr. Somsak Pianwanit for their helpful suggestions. Without their encouragement and constant guidance, I may not complete this dissertation.

I would like to extend my sincere thanks to Prof. Dr. Peter Wolschann for the very helpful discussions, to help me correct the writing of this dissertation and for his taking care of me during my visit in Vienna.

Prof. Dr. James M. Briggs is gratefully acknowledged for his critical remarks and his hospitality in Houston, where part of this work was completed.

Thesis committee, Prof. Dr. Supot Hannongbua, Assist. Prof. Dr. Teerakiat Kerdcharoen and Assist. Prof. Dr. Surapong Pinitglang, are acknowledged.

I recognize Dr. Christian Hensen and Dr. Jerry O. Ebalunoode for their kind CHARMM assistance.

Special thanks go to all present and the former working colleagues of the Computational Chemistry Unit Cell (CCUC) for their constant and reliable willingness to help, for their patience, and for providing the friendly working atmosphere.

I gratefully acknowledge the CCUC at Chulalongkorn University, the Schrödinger cluster at University of Vienna, the TLC^2 at University of Houston and the National Electronics and Computer Technology (NECTEC) for providing computational time and all facilities.

This dissertation was smoothly completed with the funding supported by the Royal Golden Jubilee Program (3.C.CU/45/S.1), the Thailand Research Fund.

The Fulbright Foundation is gratefully acknowledged for an awarding of the Fulbright visiting scholarship.

Finally, this work would not have been completed without unconditional support and encouragement from my parents who always cheer me up.

CONTENTS

Page

LIST OF TABLES

LIST OF FIGURES

Page

Page

LIST OF SCHEMES

NOTATIONS

ABNR	Adopted basis Newton Raphson
ASV	Avain Rous Sarcoma Virus
AIDS	Acquired immune deficiency syndrome
CDC	The Centers for Disease Control and Prevention
CD4	Cluster of differentiation 4
CoMFA	Comparative Molecular Field Analysis
CoMSIA	Comparative Molecular Similarity Indices Analysis
DKAs	Diketo acids
DNA	Deoxyribonucleic acid
FDA	The US Food and Drug Administration
GB	Generalize Born
HAART	Highly active antiretroviral treatment
HIV	Human immunodeficiency virus
HIV-1	Human immunodeficiency virus type I
HIV-2	Human immunodeficiency virus type II
IN	Integrase
KS	Kaposi's Sarcoma
LTR	Long terminal repeat regions
MD	Molecular Dynamics
MM	Molecular Mechanics
mRNA	Message ribonucleic acid
NMR	Nuclear Magnetic Resonance
ONC	Optimum number of component
PB	Possion-Boltzman
PCP	Pneumocystis carinii pneumonia
PIC	Preintegration complex
PLS	Partial least square
PLWHA	People living with HIV alive
PR	Protease

PRESS	Sum of squared prediction error called the predictive residual sum of squares
QM/MM	Quantum Mechanical/Molecular Mechanical
r^2	Squared correlation coefficient
r^2_{cv}	Cross-validated correlation coefficient
RMS	Root Means Square
RNA	Ribonucleic acid
RT	Reverse transcriptase
SARs	Structure activity relationships
SASA	Solvent accessible surface are
SEP	Standard error of estimate
SD	Standard deviation
SH3	Src homology domains
SIV	Simian immunodeficiency virus
SLBOs	Strictly localized bond orbitals
RMSD	Root mean square deviations
RMSF	Root mean square fluctuation
ST	Strand transfer
UNAIDS	The jointed United Nations programme on HIV/AIDS
3D-QSAR	Three-dimensional Quantitative Structure Activity Relationship
5CITEP	1-(5-chloroindole-3-yl)-3-hydroxy-3(2H-tetrazol-5-yl)-propenone